

FEEL

FEEL pomaga decydującym zrozumieć ideę oszczędnego miasta, stosującego efektywne wykorzystanie zasobów i współpracę społeczną w celu osiągnięcia bardziej zielonej Europy

**Projekt współpracy międzyregionalnej
na rzecz poprawy polityk
efektywności energetycznej**

Partnerzy Projektu

Local Climate and Energy Agency of South Brittany (FR)
Cork City Council (Comhairle Cathrach Chorcaí) (IE)
Bistrita Municipality (RO)
Frederikshavn Municipality (DK)
Liguria Region (IT)
Valencia Climate and Energy Foundation (ES)
Mazovia Energy Agency (PL)
North Sweden Energy Agency (SE)
Energy Cities (FR)

Witamy w 4 Newsletterze Projektu FEEL

W czwartym półroczu realizacji projektu przeprowadzane są szczegółowe analizy dobrych praktyk, które zostały zidentyfikowane i wyróżnione w ciągu ostatnich osiemnastu miesięcy. Ich celem jest wyłonienie inicjatyw nadających się do zgłoszenia na platformę wymiany doświadczeń w obszarze polityki oraz takich, które można wdrożyć w innych regionach. W aktualnym wydaniu biuletynu projektu szczególną uwagę poświęcono najlepszym praktykom opracowanym przez regiony partnerskie i zgłoszonym na platformę wymiany doświadczeń. Podkreślono również wagę aktywnego udziału społeczności lokalnych w procesie transformacji energetycznej, wskazując na wymierne korzyści, jakie płyną z ich zaangażowania. Więcej informacji o prezentowanych dobrych praktykach oraz możliwościach nawiązania kontaktu z ich autorami można znaleźć, korzystając z zamieszczonego linku: [Dobre praktyki | Interreg Europa](#).

- Lokalna Agencja Klimatu i Energii w Południowej Bretanii wyróżniła suche toalety jako przykład inicjatywy, która może być wdrażana w różnych regionach. Projekt ten pozwala zredukować emisję gazów cieplarnianych, ograniczać zanieczyszczenie oraz stanowi dobry przykład samowystarczalności.
- Rada Miasta Cork zwróciła uwagę na zanikające tradycyjne umiejętności budowlane, takie jak krycie dachów trzcina czy ubijanie ziemi. Umiejętności te zostały zaprezentowane przy okazji budowy Kinship Ecolab.
- Mazowiecka Agencja Energetyczna w Warszawie przedstawiła przykład cohousingu skierowanego do starszych kobiet. Rozwiązanie to przynosi korzyści finansowe, obniżając koszty utrzymania, a także sprzyja budowaniu relacji wśród mieszkanek.
- Fundacja Klimatu i Energii w Walencji zaprezentowała działalność Biura Energetycznego, które wspiera mieszkańców poprzez doradztwo energetyczne, szkolenia i edukację na temat ograniczania zużycia energii, z naciskiem na ideę wystarczalności.
- Energikontor Norr zaproponował inicjatywę Biblioteki Sprzętu Rekreacyjnego w Överkalix. Dzięki temu projektowi mieszkańcy i turyści mogą bezpłatnie wypożyczać sprzęt rekreacyjny, co ogranicza ilość odpadów i zapewnia równy dostęp do wyposażenia osobom w trudniejszej sytuacji finansowej.
- Region Liguria zwrócił uwagę na Ekowioskę Torri Superiore – dawną opuszczoną osadę, która została odnowiona i przekształcona w miejsce oferujące atrakcje rekreacyjne o minimalnym lub zerowym wpływie na środowisko. Projekt promuje ideę samowystarczalności i edukacji ekologicznej.
- Gmina Frederikshavn przedstawiła rozwiązania niskotechnologiczne, takie jak naturalny wypas kóz i bydła, a także zaprezentowała projekt Recyklingowego Miasta w Frederikshavn.
- W trakcie wizyty studyjnej w Gminie Bistrița zaprezentowano inicjatywę Ambulansu dla Zabytków, prowadzoną przez organizacje Bistrița-Nasaud i Petrus Italus Trust. Projekt ten został przedstawiony w Ewangelickim Kościele Warownym w Vernes, a także w ramach innych inicjatyw, takich jak Historyczna Brama i Dziedzińce Kulturalne.

W ostatnich czterech miesiącach wizyty studyjne w Lorient (Francja) oraz w Bistrița (Rumunia) uwiaryściły kluczową rolę aktywnie zaangażowanej społeczności w realizacji lokalnych projektów. Udział społeczności jest nieodzowny w procesie identyfikacji jej potrzeb, co pozwala na osiągnięcie trwałych, dostępnych i korzystnych rezultatów. Transformacja energetyczna nie jest możliwa poprzez działania jednostkowe – to współpraca i mobilizacja społeczności zwiększają efektywność inicjatyw na rzecz ochrony środowiska, prowadząc do poprawy bioróżnorodności oraz zdrowia i jakości życia obywateli. Co więcej, zmotywowana społeczność stanowi motor rozwoju innowacji społecznych oraz postępu w regionie.

W Lorient społeczność Low-Tech wspiera inicjatywy propagujące wystarczalność i umiar. W czerwcu zorganizowano tam rowerową wycieczkę Low-Tech, która nie tylko prezentowała proste technologie stosowane w regionie, ale także promowała aktywną mobilność. Z kolei w Gminie Bistrița społeczności lokalne wraz z ekspertami wspólnie rozwijają kompetencje w zakresie renowacji i ochrony opuszczonych zabytkowych budynków, wykorzystując przy tym proste rozwiązania technologiczne. Takie działania angażujące społeczność nie tylko zwiększają jej wiedzę, ale także wspierają zdrowie, dobrostan i zrównoważony rozwój. Przyczyniają się również do ochrony dziedzictwa kulturowego, zarządzania zasobami oraz ochrony bioróżnorodności.

Postępy ALOEN w zakresie suchych toalet w regionie

W ramach doświadczeń zdobytych podczas projektu FEEL, organizacja ALOEN nawiązała współpracę z La Fumainerie – inicjatywą z Bordeaux, która promuje lokalne i cyrkularne systemy zarządzania odpadami organicznymi w aglomeracji Bordeaux.

Przez dwa lata La Fumainerie realizowała projekt pilotażowy obejmujący sieć 30 uczestników korzystających z suchych toalet. W domach tych osób zainstalowano oddzielne suche toalety, a organizacja regularnie, co tydzień, zbierała pojemniki na mocz i fekalia, wykorzystując rowery cargo jako środek transportu. Zebrane odpady trafiały do lokalnych specjalistów zajmujących się ich recyklingiem. Projekt zakończono w 2022 roku, co stanowiło pierwszy krok w kierunku wdrożenia takiego rozwiązania na poziomie gminnym. Zainspirowane tym doświadczeniem, ALOEN postanowiło zgłębić temat alternatywnych rozwiązań sanitarnych. Lokalna Agencja Klimatu i Energii dostrzegła, że władze lokalne często unikają angażowania się w tego rodzaju inicjatywy, przenosząc odpowiedzialność na inne departamenty. Wydziały wodociągów i kanalizacji nie zajmują się tym problemem, ponieważ suche toalety nie wymagają wody, a odpady z nich nie są klasyfikowane jako odpady komunalne, co wyklucza ich obsługę przez wydziały gospodarki odpadami. Tymczasem wprowadzenie tego typu rozwiązań może przynieść wymierne korzyści: zmniejszyć zapotrzebowanie na oczyszczanie wody, obniżyć koszty, ograniczyć emisję gazów cieplarnianych oraz promować cyrkularne zarządzanie odpadami.

Problemy związane z toaletami wodnymi:

- Toalety wodne zużywają około 20% całkowitej ilości wody w gospodarstwach domowych.
- Każde 50 kg fekalii może zanieczyścić aż 55 000 litrów wody, która następnie wymaga oczyszczania przy użyciu chemikaliów, co generuje dodatkowe emisje gazów cieplarnianych.

W odpowiedzi na te wyzwania ALOEN w październiku 2024 roku zorganizowało dwie konferencje mające na celu podniesienie świadomości lokalnej społeczności i dostarczenie jej rzetelnej wiedzy na temat alternatywnych systemów sanitarnych. W grudniu 2024 roku zorganizowano także specjalistyczne szkolenie, skierowane do osób prywatnych, firm oraz władz lokalnych, które miało na celu wsparcie ich w instalacji i utrzymaniu suchych toalet.

Ecolab Kinship – Tradycja i innowacja w Służbie Zrównoważonego Rozwoju

Kinship Ecolab to przedsięwzięcie zrealizowane w ramach długofalowego projektu artystycznego *Kinship* w Tramore Valley Park. Inicjatywa ta, finansowana przez Creative Climate Action Fund, jest prowadzona przez Radę Miasta Cork we współpracy z artystami Lennon Taylor. Jej celem jest stworzenie przestrzeni wspierającej innowacyjne i kreatywne podejście do wyzwań klimatycznych i ekologicznych.

Ecolab, oficjalnie otwarty w maju 2024 roku, został zaprojektowany, aby pokazać powiązania między sektorem budowlanym a środowiskiem naturalnym. Branża budowlana, będąca jedną z najbardziej energochłonnych, generuje znaczne ilości odpadów i zanieczyszczeń, które wpływają na jakość wody, gleby, powietrza oraz całego ekosystemu. Budynek Ecolabu został wykonany z ekologicznych materiałów pochodzących z regionu, takich jak ubita ziemia, drewno i trzcina. Te przyjazne środowisku surowce są zarówno trwałe, jak i nadają się do ponownego użycia. Tramore Valley Park, dawniej składowisko odpadów, przekształcono w tętniącą życiem przestrzeń publiczną z alejkami spacerowymi, strefami ochrony bioróżnorodności oraz terenami rekreacyjnymi. Proces budowy Ecolabu, wykorzystujący technikę warstw ubitej ziemi, symbolicznie nawiązuje do historii miejsca, które wcześniej pełniło funkcję składowiska. Budynek znajduje się w pobliżu mokradeł Carroll's Bog, znanych z wyjątkowo bogatej bioróżnorodności. Użycie trzciny do pokrycia dachu dodatkowo podkreśla bliskość i znaczenie lokalnych ekosystemów. Ecolab to w pełni recyklingowa konstrukcja, która pełni rolę przestrzeni dedykowanej spotkaniom mieszkańców, warsztatom, zajęciom społecznym oraz wydarzeniom promującym zrównoważony rozwój. Tworzenie takich miejsc sprzyja innowacjom i współpracy, co jest kluczowe w stawianiu czoła wyzwaniom takim jak zmiana klimatu, kultura jednorazowego użytkowania oraz problemy społeczne.

Inspiracją dla projektu była inicjatywa Hop Hop Hop z Besançon, która posłużyła Radzie Miasta Cork jako wzór w rozwijaniu lokalnych przestrzeni sprzyjających kreatywności i innowacji.

Widok na Carrolls Bog z Kinship Ecolab

Wizyta studyjna w Bistrița – odkrywanie lokalnych oszczędnych praktyk

Zabytkowe budynki pełnią kluczową rolę w życiu mieszkańców, stanowiąc nie tylko część dziedzictwa kulturowego, lecz także element tożsamości i indywidualności lokalnych społeczności. Gmina Bistrița, świadoma tej wartości, aktywnie wspiera działania Fundacji Petrus Italus Trust, będącej częścią Sojuszu na rzecz Dziedzictwa Bistrița. Fundacja realizuje inicjatywy, takie jak „Kulturalne Dziedzińce” i „Adoptuj Zabytkową Bramę”, które mają na celu ochronę oraz promocję lokalnych skarbów architektonicznych.

3 października partnerzy projektu FEEL odwiedzili malowniczą Bistrițę, gdzie mieli okazję zobaczyć Ewangelicki Kościół Warowny w Vermes – wyjątkowy zabytek architektury, który obecnie podlega renowacji w ramach projektu „Ambulans dla Zabytków”. Inicjatywę tę prowadzi Ambulans dla Zabytków Bistrița-Năsăud we współpracy z wolontariuszami Fundacji Petrus Italus Trust. Głównym celem projektu jest zabezpieczenie kościoła przed dalszą degradacją.

Działania renowacyjne obejmują interwencje ratunkowe realizowane przez zespoły ekspertów-wolontariuszy, studentów, pasjonatów oraz wykwalifikowanych rzemieślników.

Partnerzy projektu FEEL w Gminie Bistrița, poznają dobre praktyki (Stowarzyszenie Tășuleasa Social)

Wszystko to odbywa się przy wsparciu lokalnych społeczności i władz samorządowych. Projekt stanowi przykład zrównoważonego podejścia do ochrony zabytków, które integruje lokalne zasoby, ponownie wykorzystuje materiały budowlane i jednocześnie przywraca życie kulturalne społeczności. Uczestnicy projektu zdobywają również praktyczne umiejętności w zakresie tradycyjnych technik budowlanych, jednocześnie wspierając ochronę cennego dziedzictwa architektonicznego. W ramach wizyty studyjnej uczestnicy mieli także okazję poznać region Transylwanii, odwiedzając Stowarzyszenie Tășuleasa Social, zlokalizowane w malowniczym górskim krajobrazie okręgu Bistrița-Năsăud. Organizacja ta promuje ochronę środowiska, wolontariat, wspólnotowość i aktywność obywatelską, wierząc w możliwość zmiany postaw i mentalności poprzez edukację.

Jednym z ich flagowych przedsięwzięć jest projekt „Via Transilvanica” – unikalny szlak turystyczny o długości ponad 1 400 km, przecinający 10 okręgów Rumunii. Trasa łączy tradycje, historie i społeczności, promując jednocześnie ochronę środowiska oraz lokalną kulturę. Szlak prowadzi turystów przez malownicze wioski, zabytkowe kościoły i historyczne miejsca, oferując możliwość przemierzania go pieszo, rowerem lub konno. Podczas wizyty uczestnicy mieli okazję zapoznać się z fragmentem tego wyjątkowego szlaku, który stanowi przykład harmonijnego połączenia troski o środowisko, pielęgnowania dziedzictwa kulturowego i zaangażowania społecznego.

Rozwiązania oparte na naturze i wizja miasta recyklingu w Frederikshavn

Zachowanie bioróżnorodności i naturalnych walorów przyrodniczych to priorytet dla gminy Frederikshavn oraz jej mieszkańców. W trosce o te cele gmina wprowadziła innowacyjną, niskotechniczną metodę utrzymania roślinności, bazującą na naturalnych procesach. Wykorzystanie bydła i kóz w tym procesie wiąże się z mniejszym wpływem na środowisko niż stosowanie ciężkiego sprzętu do wypasu. Rolnicy w regionie mają możliwość hodowli małych stad, co pozwala im nie tylko czerpać korzyści z

Nasz główny partner prezentuje strategię zaangażowania społeczności w ramach trasy Low tech Tour.

produkcji żywności pochodzącej od zwierząt, ale także zmniejszać zapotrzebowanie na sprzęt mechaniczny w wrażliwych ekosystemach. Co więcej, hodowla zapewnia naturalne nawożenie, ograniczając potrzebę stosowania chemikaliów, a także promuje bardziej zrównoważony sposób życia w rolnictwie. Ta dobra praktyka, wraz z doświadczeniami zdobytymi w ramach współpracy w projekcie FEEL, wpłynęła na spojrzenie gminy na kwestie planowania urbanistycznego. Władze gminy dostrzegły w tym modelu możliwość stworzenia przestrzeni, w której mieszkańcy mogliby żyć oszczędnie i zrównoważenie, eliminując nadmierne wykorzystywanie zasobów. Z tej praktyki wyłoniła się koncepcja 1000 m² zrównoważonego obszaru biznesowego, nazwanego Miastem Recyklingu. Inspiracją do jej stworzenia była strategia angażowania społeczności, którą ALOEN realizowało podczas swojej trasy niskotechnicznej. Gmina Frederikshavn planuje zaadaptować te same zasady w kontekście Miasta Recyklingu, aby zaangażować mieszkańców w działania na rzecz zrównoważonego rozwoju.

W ramach tego projektu gmina przewiduje wdrożenie kilku zasad zrównoważonego rozwoju, takich jak zasobooszczędność. Przykładem może być umożliwienie mieszkańcom transportu rowerowego z kilku wiosek do Frederikshavn, zamiast korzystania z samochodów, a także zbadanie możliwości tworzenia lokalnych społeczności energetycznych w pobliskich wsiach. Gmina nieustannie rozwija wizję Miasta Recyklingu oraz związany z nią instrument polityczny. Propozycja ta ma zostać przedstawiona Radzie Gminy w grudniu 2024 roku.

Eko-wioska Torri Superiore: Budowanie wystarczalności poprzez edukację publiczną

Eko-wioska Torri Superiore, niegdyś opuszczona, została całkowicie odrestaurowana i stała się samowystarczalnym ośrodkiem, motywującym gości do uczestnictwa w działaniach realizowanych w duchu zrównoważonego rozwoju. Projekt renowacji był możliwy dzięki funduszom prywatnym, publicznym oraz wsparciu projektów unijnych (Erasmus+), a prace remontowe

Eko-Wioska

wykonywały lokalne firmy, przy wsparciu członków Stowarzyszenia, mieszkańców i darowiznach od grup wolontariuszy, w tym organizacji pozarządowych takich jak Legambiente oraz Międzynarodowa Służba Cywilna. Eko-wioska, będąca członkiem Włoskiej Sieci Ekologicznych Wiosek (RIVE), stanowi doskonały przykład praktyk „zasobooszczędności i wystarczalności”, promujących alternatywne modele życia i mieszkalnictwa, które mogą stanowić inspirację i motywację dla szerokiego kręgu osób. Eko-wioska promuje ekoturystykę oraz organizuje liczne kursy, spotkania, edukację środowiskową i naukę o wystarczalności zasobów. Działa tam również społeczność mieszkaniowa, która żyje zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, minimalizując swój wpływ na środowisko naturalne i zapewniając pełną samowystarczalność energetyczną, m.in. poprzez instalację paneli słonecznych. Eko-wioska opracowuje i realizuje projekty w ramach Erasmus+, w tym kursy

artystyczne, kulturalne oraz dotyczące zrównoważonego rozwoju. Zorganizowano również moduły szkoleniowe w ramach metody „CLIPS – Community Learning Incubator for Sustainability” oraz lekcje dotyczące zakupu i prowadzenia małych firm oraz startupów w ramach Zielonej Gospodarki. Działania te skierowane są przede wszystkim do młodych osób z różnych krajów europejskich.

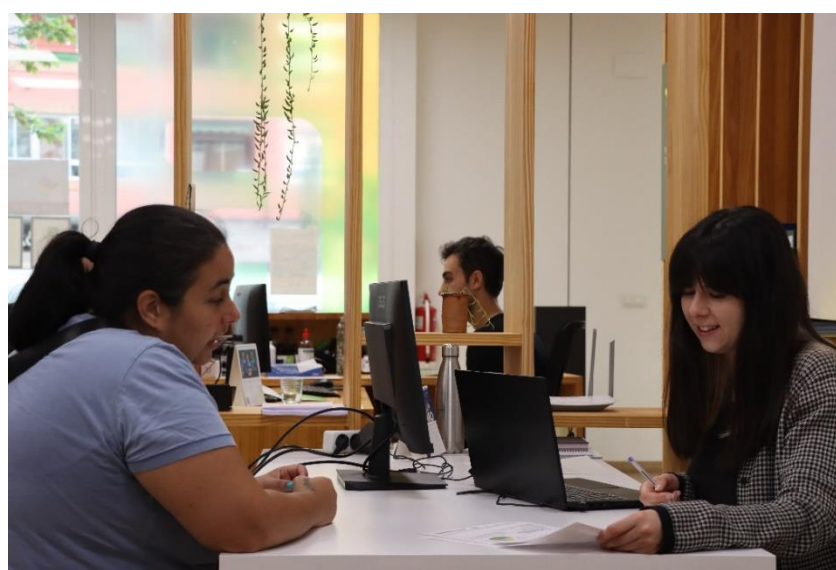
Ponadto, Eko-wioska jest doskonałym przykładem zrównoważonej turystyki, promując ideę „turystyki wolnej”. W ramach wioski wprowadzono także innowacyjne rozwiązania, które pozwalają na oszczędzanie zasobów energetycznych. Zbudowano panele słoneczne, użyto lokalnych materiałów, takich jak kamień i naturalne wapno do tynków oraz malowania ścian, a także zastosowano ekologiczne materiały izolacyjne, takie jak włókna kokosowe. Zainstalowano systemy ogrzewania niskotemperaturowego zarówno w obiektach noclegowych, jak i w prywatnych domach. Mieszkańcy uprawiają lokalną żywność w ogrodach warzywnych i sadach, inspirowanych zasadami permakultury. Wioska stała się samowystarczalnym ekosystemem, zarządzanym przez mieszkańców na zasadzie konsensusu.

Eko-wioska Torri Superiore to przykład zrównoważonej renowacji i efektywnego zarządzania przestrzenią w regionie Liguria, promujący oszczędność energii oraz zrównoważone metody budowlane. Projekt zarządzany jest przez trzy podmioty: Stowarzyszenie Kulturalne Torri Superiore, Spółdzielnię Społeczną Ture Nirvane oraz społeczność samych mieszkańców.

Biuro Energii w Walencji: Model wspierający lokalną transformację energetyczną i wpływ na społeczność

Biuro Energii w Walencji, założone w 2019 roku przez Fundację Klimatyczną i Energetyczną Walencji, to innowacyjna placówka typu „one-stop-shop”, której celem jest wspieranie lokalnej transformacji energetycznej. Biuro oferuje bezpłatną pomoc w pięciu kluczowych obszarach: pomoc w rozumieniu rachunków za energię, zapewnianie praw energetycznych, promowanie oszczędności energii, wspieranie odnawialnych źródeł energii oraz kształtowanie kultury transformacji energetycznej. Jest skierowane do szerokiego kręgu odbiorców, w tym grup wrażliwych.

Biuro Energii organizuje warsztaty na temat efektywności energetycznej, obniżania kosztów energii oraz produkcji energii ze źródeł odnawialnych. W ramach swojej działalności prowadzi także programy edukacji energetycznej w szkołach oraz inicjatywy mające na celu tworzenie wspólnot energetycznych. Z pomocą projektu FEEL, Biuro zaczyna także rozwijać działania promujące wystarczalność. Co miesiąc Biuro wydaje biuletyn z poradami dotyczącymi oszczędzania energii oraz najnowszymi informacjami o polityce energetycznej. Biuro Energii w Walencji odniosło duży sukces w swojej społeczności, udzielając porad już ponad 44 000 obywatelom i organizując ponad 500 warsztatów. Średnie oszczędności na użytkownika wynoszą 200 € i 150 kWh rocznie, a użytkownicy w trudnej sytuacji oszczędzają nawet do 400 €. Miasto zaoszczędziło już ponad 800 000 kWh rocznie. Dzięki instalacjom paneli fotowoltaicznych zrealizowanym przez Biuro, produkcja energii wynosi 1 436 000 kWh rocznie, co pozwala na zmniejszenie emisji CO₂ o 220 000 kg rocznie. Program #MySchoolInTransition, obejmujący 20 szkół, pozwala zaoszczędzić do 12 500 kWh i 3 391 kg CO₂ rocznie w każdej szkole.

Współpraca z obywatelami w Biurze Energetycznym Walencji

Rybnik: Innowacyjny model cohousingu dla seniorów – kolejny krok ku przyszłości

Rybnik, jako pierwsze miasto w Polsce, z powodzeniem wdrożyło model cohousingu, tworząc wspierane mieszkania dla seniorek żyjących samotnie. Od 2022 roku trzy kobiety mieszkają wspólnie w centralnie położonym mieszkaniu, co daje im nie tylko nowy dom, ale także wsparcie w codziennym życiu. Projekt wspieranego mieszkalnictwa okazał się skutecznym rozwiązaniem dla kluczowych wyzwań, z którymi borykają się seniorzy, takich jak izolacja społeczna, wysokie koszty utrzymania oraz brak poczucia bezpieczeństwa.

Mieszkancki podkreślają, że życie w tym modelu pozwoliło im odzyskać radość i komfort. „Jestem tu szczęśliwa, mam z kim porozmawiać i na kogo liczyć, a finansowo wreszcie mogę odetchnąć” – mówi jedna z mieszanek. Dzięki wspólnym kosztom utrzymania oraz wsparciu miasta, kobiety płacą jedynie 253 PLN miesięcznie, co znacząco poprawia ich sytuację finansową. Pracownicy socjalni oraz lokalna społeczność, w tym sąsiedzi i uczestnicy pobliskiego Senior + Centrum Opieki Diennej, oferują dodatkową pomoc.

Zauważając ogromny sukces społeczny i finansowy tej inicjatywy, miasto planuje rozszerzenie programu. W pierwszym kwartale 2025 roku zostanie otwarte nowe mieszkanie, tym razem dla mężczyzn. Dwóch seniorów przeprowadzi się do

mieszkania przystosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych, znajdującego się w odnowionej kamienicy. Tak jak w przypadku mieszkań dla kobiet, celem będzie nie tylko obniżenie kosztów życia, ale także stworzenie warunków sprzyjających budowaniu relacji i poprawie jakości życia.

Rybnik konsekwentnie udowadnia, że model cohousingu to przyszłość opieki społecznej w starzejącym się społeczeństwie. Projekt dla seniorek zyskał ogólnopolskie uznanie, inspirując inne miasta do rozważenia podobnych rozwiązań. Otwarcie mieszkań dla mężczyzn to kolejny krok w kierunku kompleksowego wsparcia seniorów.

Kobiety, które dzięki wspólnemu mieszkaniu w Rybniku nawiązały przyjaźnię.

Zrównoważona rekreacja w Överkalix: Biblioteka sprzętu sportowego jako model oszczędności i inkluzyjności

Biblioteka Rekreacyjna w Överkalix (Fritidsbanken) jest doskonałym przykładem zrównoważonego rozwoju oraz inkluzyjności. Oferując bezpłatny dostęp do używanych sprzętów sportowych, inicjatywa ta przyczynia się do zmniejszenia wpływu na środowisko, pozwala użytkownikom na oszczędności finansowe, a jednocześnie daje każdemu możliwość prowadzenia aktywnego trybu życia.

W 2023 roku biblioteka wypożyczyła 1363 przedmioty, korzystając z usług 360 osób, a podobne liczby odnotowano także w 2024 roku. Popularność Fritidsbanken wśród mieszkańców oraz turystów zyskuje szczególne znaczenie zimą, gdy potrzeba zakupu nowych przedmiotów jest znacząco mniejsza, co skutkuje redukcją negatywnego wpływu na środowisko związanego z produkcją nowych rzeczy. „Biblioteka Rekreacyjna to korzystna sytuacja dla wszystkich — mieszkańcy oszczędzają pieniądze, a dzieci, zwłaszcza z mniej zamożnych rodzin, mają szansę na równy

dostęp do aktywności fizycznych, bez względu na status materialny ich rodziców. Zyskujemy również oszczędności zasobów, a radość z aktywnego stylu życia jest nieoceniona” — mówi Anna-Lena Bjälmsjö, szefowa działu rynku pracy i integracji w gminie Överkalix. Dzięki przekazaniu sprzętu, wykorzystaniu przestrzeni magazynowej oraz prostemu systemowi wypożyczeń, Fritidsbanken działa przy minimalnych kosztach. Inicjatywa ta stanowi także inspirację dla innych regionów, które chcą wdrożyć podobne rozwiązania, pokazując, jak współpraca i kreatywność mogą wspierać zrównoważony rozwój i podnosić jakość życia społeczności.

Comhairle Cathrach Chorcaí
Cork City Council

MUNICIPIUL
BISTRIȚA

AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA

València
Clima i Energia

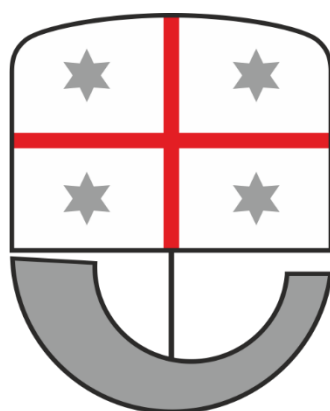
Energikontor
Norr

ÖVERKALIX
KOMMUN

ENERGYCITIES

REGIONE LIGURIA

MAE

Mazowiecka Agencja
Energetyczna

Kontakt:

Partner wiodący:

Lisa Croyere – 0033 (0) 297212938

Menadżer ds. komunikacji:

Patricia Tobin – frugalcitieseu@gmail.com

Sekretariat projektu:

Mariagiovanna Laudani

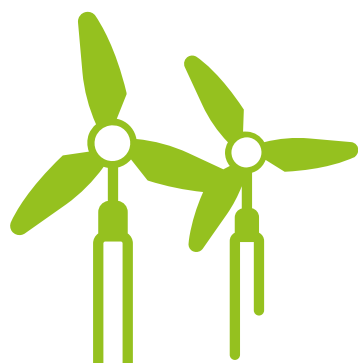
www.interregeurope.eu/feel

[FEEL Project EU \(@FrugalCitiesEu\) / Twitter](https://twitter.com/FrugalCitiesEu)

[FEEL Project EU | Facebook](https://www.facebook.com/FEELProjectEU)

Newsletter #4

**Interreg
Europe**

Co-funded by
the European Union

FEEL